

valtiovarainministerio@vm.fi
janne.hayrynen@vm.fi

Viite VM087:00/2015
Lausuntopyyntöne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sijoituspalvelulain muuttamisesta, laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi

TIETOSUOJAVALTUUTETUN LAUSUNTO

Valtiovarainministeriö on pyytänyt tietosuojavaltuutetun lausuntoa otsikon mukaisesta esitysluonnoksesta. Kiitän mahdollisuudesta lausua asiassa.

Henkilötietojen suojasta säätäminen

Yksityiselämän suoja on perusoikeus. Suomen perustuslain 10 §:n 1 momentti sisältää lainsäädäntötoimeksiannon, jonka mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Eduskunnan perustuslakivaliokunta ja hallintovaliokunta ovat lausunnoissaan ottaneet kantaneet siihen, minkälaisista henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä asioista tulee säätää lain tasolla.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on jo launnoissaan PeVL 14/1998, 12/2002 sekä 14/2002 vp todennut, että tämän henkilötietojen suojaa koskevan perusoikeussäännöksen kannalta tärkeitä sääntelykohteita ovat ainakin:

- rekisteröinnin tavoite,
- rekisteröitävien henkilötietojen sisältö,
- tietojen sallitut käyttötarkoitukset,
- tietojen luovutettavuus teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten,
- henkilörekisterien yhdistäminen ja
- tietojen säilytysaika sekä
- rekisteröidyn oikeusturva samoin kuin
- näiden seikkojen sääntelemisen kattavuus ja yksityiskohtaisuus lain tasolla.

Julkinen rekisteri sidonnaisasiamiehistä

Sijoituspalvelulain 7 luvun 6 §:än ehdotetaan seuraavaa 5 momenttia: *Finanssivalvonta pitää sidonnaisasiamiehistä julkista rekisteriä (sidonnaisasiamiesrekisteri), johon sijoituspalveluyritys ilmoittaa nimeämänsä sidonnaisasiamiehet, jotka täyttävät sidonnaisasiamiehiä koskevat 3 momentissa säädetty edellytykset. Rekisteri on saatettava säännöllisesti ajan tasalle ja siihen sisältyvien tietojen on oltava julkisesti saatavilla.*

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 800	Ratapihantie 9	029 56 66700	tietosuoja@om.fi
00521 Helsinki	6. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	029 56 16670	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00	pe 9:00-12:00

Yksityiskohtaisten perustelujen mukaan *Pykälän 5 momentissa säädetään sidonnaisasiamiehistä pidettävästä julkisesta rekisteristä. Säännöksen sanamuotoa tarkennettaisiin vastaamaan artiklan 3 kohdan vaatimuksia. Sijoituspalveluyritykset voivat artiklan 5 kohdan mukaan nimetä vain sellaisia sidonnaisasiamiehiä, jotka on kirjattu direktiivissä tarkoitettuun julkiseen rekisteriin. Rekisteriin merkitsemisen edellytyksiä ja rekisterin ylläpitoa yhteistyössä arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa säännellään nykyistä tarkemmin, siksi on tarpeen säätää rekisterin ylläpito Finanssivalvonnan tehtäväksi.*

Rekisteriin voidaan kirjata vain sellaisia sidonnaisasiamiehiä, jotka sijoituspalveluyritys on sijoituspalveluyrityksen perustellun arvion mukaan todennut riittävän hyvämaineisiksi ja joilla on asianmukainen yleinen, taloudellinen ja ammatillinen tietämys ja pätevyys, jotta nämä pystyvät tarjoamaan sijoitus- tai oheispalveluja ja antamaan asiakkaalle kaikki ehdotettua palvelua koskevat tiedot. Rekisterin ylläpito ja tietojen vaihto edellyttää yhteistyötä jäsenmuiden valvontaviranomaisten ja arvopaperimarkkinaviranomaisen kanssa. Arvopaperimarkkinaviranomainen julkaisee verkkosivustollaan viitteet tai linkit myös muiden jäsenvaltioiden julkisiin rekistereihin. Sääntelyn tarkoituksena on edistää rajojen yli tarjottavia palveluja.

Koska sidonnaisasiamiehenä voi toimia myös luonnollinen henkilö, vaikuttaa, että tarkoituksena on perustamaa uusi henkilörekisteri, jonka rekisterinpitäjä olisi Finanssivalvonta. Tältä osin lainsäätäjän on syytä kiinnittää lisähuomiota perustuslakivaliokunnan em. linjauksiin, jotta henkilötietojen käsittelystä, kuten rekisteröitävien henkilötietojen sisällöstä, tulee säädettyä lain tasolla. Muun ohella tietojen luovutettavuus jää esityksen perusteella osittain epäselväksi, siinä mainitun tietojen vaihdon osalta.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta ja hallintovaliokunta ovat äskettäin ottaneet kantaa tietojen antamiseen viranomaisen rekisteristä sähköisen tietoverkon kautta. Lausunto [PeVL 2/2017 vp](#) (osio Tietojen antaminen rahanpesun valvontarekisteristä) ja mietintö [HaVM 8/2017 vp](#) (s. 20 – 22) ovat suoraan hyödynnettävissä myös nyt valmisteilla olevassa lakipaketissa.

Puhelujen ja sähköisten viestien tallentaminen

Sijoituspalvelulain 7 luvun 12 §:ksi ehdotetaan seuraavaa:

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä tallenteet ainakin sellaisia liiketoimia koskevista puhelinkeskusteluista ja sähköisistä viesteistä, jotka liittyvät sen kaupankäyntiin omaan lukuun ja asiakastoimeksiantojen vastaanottamiseen, välittämiseen ja toteuttamiseen liittyvään palvelun tarjoamiseen. Tallentamis- ja säilyttämisvelvoite koskee myös sellaisia puhelinkeskusteluja ja sähköisiä viestejä, joiden tarkoitus on johtaa edellä tarkoitettuihin liiketoimiin.

Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet pitääkseen kirjaa 1 momentissa tarkoitetuista puhelinkeskusteluista sekä lähetetyistä ja vastaanotetuista sähköisistä viesteistä laitteilla, jotka sijoituspalveluyritys on toimittanut työntekijälle tai toimeksisaajalle tai joiden käyttöön työntekijällä tai toimeksisaajalla on sijoituspalveluyrityksen hyväksyntä tai lupa. Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet estääkseen työntekijää tai toimeksisaajaa käyttämästä

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 800	Ratapihantie 9	029 56 66700	tietosuoja@om.fi
00521 Helsinki	6. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	029 56 16670	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00	

yksityisomistuksessa olevia laitteita puhelinkeskusteluihin tai sähköiseen viestintään, jos sijoituspalveluyritys ei pysty pitämään niistä kirjaa tai jäljentämään niitä.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava uusille ja nykyisille asiakkaille, että sijoituspalveluyrityksen ja sen asiakkaiden väliset puhelinviestintä ja keskustelut, jotka voivat johtaa liiketoimiin, tallennetaan. Tällainen ilmoitus voidaan tehdä kerran, ennen sijoituspalvelujen tarjoamista asiakkaalle. Sijoituspalveluyritys ei saa puhelimitse tarjota sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa, jos asiakkaalle ei ole etukäteen ilmoitettu asianomaisen puhelinviestinnän tai keskustelujen tallentamisesta ja sijoituspalvelut ja sijoitustoiminta liittyvät asiakastoimeksiantojen vastaanottamiseen, välittämiseen ja toteuttamiseen.

Asiakkaat voivat antaa toimeksiantoja muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja kanavia käyttäen siten, että ne toimitetaan sijoituspalveluyritykselle kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla. Asiakkaan kanssa kasvokkain käytyjen keskustelujen sisältö on kirjattava tai muutoin tallennettava. Toimeksiantojen katsotaan vastaavan puhelimitse vastaanotettuja toimeksiantoja.

Puhelu- ja viestintätallenteet on pyynnöstä toimitettava asiakkaalle. Tallenteet on säilytettävä viiden vuoden ajan ja Finanssivalvonnan pyynnöstä enintään seitsemän vuoden ajan.

Sijoituspalveluyritysten asiakkaina on sekä luonnollisia henkilöitä että oikeushenkilöitä. Ehdotetussa sääntelyssä vaikuttaa olevan kyse sopimuksen tekemisestä ja myöhemmästä todentamisesta. Samalla siinä on luonnollisten henkilöiden osalta kuitenkin kyse myös henkilötietojen keräämisestä, informoinnista ja oikeudesta tarkastaa omat tiedot. Tällä hetkellä näistä asioista säädetään henkilötietolaissa, joka on toissijaisesti sovellettava laki, mutta 25.5.2018 tilanne muuttuu. Tällöin aletaan soveltaa [EU:n yleistä tietosuojaa-asetusta](#), joka on lainsäädännön hierarkiassa direktiivien ja kansallisen lain yläpuolella, ja joka kannattaa ottaa jo nyt mahdollisimman täysimääräisesti huomioon kaikessa lainsäädäntötyössä.

Tietosuojaa-asetuksen 12 – 22 artikloissa on säädetty kattavasti rekisteröidyn oikeuksista. Asetuksen 13 artiklassa säädetään toimitettavista tiedoista, kun henkilötietoja kerätään rekisteröidyltä, ja 15 artiklassa rekisteröidyn oikeudesta saada pääsy tietoihin. Asetuksen mukaan rekisteröidyn oikeuksista voi kansallisesti säätää toisin vain siten, kuin sen 23 artiklassa ja IX luvussa säädetään. Oikeuksien sisältö tai toteuttamistapa ei ole kansallisen liikkumavaran piirissä. Jatkovalmistelussa on selvitettävä, missä muodossa ehdotetut pykälät voidaan ottaa lakiin, jotta varmistutaan, että lopullinen säädösteksti on luonnollisen henkilön oikeuksien osalta yhteensopiva yleisen tietosuojaa-asetuksen kanssa.

Lisätiedot

Lisätietoja asiassa antaa tarvittaessa allekirjoittanut ylitarkastaja numerossa 029 5666794.

Tietosuojavaltuutettu

Reijo Aarnio

Ylitarkastaja

Johanna Järvinen

Postiosoite	Käyntiosoite	Vaihde	Sähköposti ja kotisivut
PL 800	Ratapihantie 9	029 56 66700	tietosuoja@om.fi
00521 Helsinki	6. kerros		http://www.tietosuoja.fi
Neuvonta	029 56 16670	ma-to 9:00-11:00 & 13:00-15:00 pe 9:00-12:00	